

Uchwała nr .....
Rady Miejskiej w Sochocinie
z dnia .....

w sprawie przyjęcia „Programu Wspierania Rodziny w Mieście i Gminie Sochocin na lata 2026-2028”

Na podstawie art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1301 ze zm.) oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) Rada Miejska w Sochocinie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Programu Wspierania Rodziny w Mieście i Gminie Sochocin na lata 2026-2028” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Sochocin

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego

RADCA PRAWNY

Jakub Van Zięty

RADCA PRAWNY

Jakub Wit Zięty

PROJEKT

UZASADNIENIE

do projektu UCHWAŁY Nr .....

z dnia ..... kwietnia 2026r.

w sprawie przyjęcia „Programu Wspierania Rodziny w Mieście i Gminie
Sochocin na lata 2026-2028”

Obowiązek podjęcia uchwały wynika z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (t. j: Dz. U. z 2025 r., poz. 49 ze zm.).

Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu swoich funkcji gmina w ramach zadań własnych ma zapewnić pomoc poprzez organizację odpowiedniego systemu wsparcia. W tym celu m.in. opracowuje 3-letnie programy wspierania rodziny.

Program zawiera kierunki działań zmierzających do tworzenia warunków dla prawidłowego funkcjonowania i wychowania dzieci w rodzinach naturalnych.

Celem programu jest przywracanie rodzinom zdolności do przezwycięzania ich problemów opiekuńczo-wychowawczych przy współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i innych instytucji działających na rzecz rodziny.

Burmistrz Miasta i Gminy

Jacek Podgórski

PROJEKT

Załącznik do Uchwały Nr .....
Rady Miejskiej w Sochocinie
z dnia .....

Program Wspierania Rodziny w Mieście i Gminie Sochocin na lata 2026-2028

Wstęp

Lokalne samorządy odpowiadają za stworzenie oraz funkcjonowanie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Jest to niezwykle istotne i trudne zadanie, ponieważ działania na rzecz rodziny, to działania nie tylko na rzecz konkretnej grupy, ale i całej wspólnoty, a jak wiadomo wspierając rodzinę przyczyniamy się nie tylko do jej rozwoju, ale i wzmacniania więzi w całej społeczności. Rodzina jest społecznością powołaną do wzbudzania i rozwoju życia jednostkowego, jest podstawą życia społecznego z dwóch powodów:

- dostarcza społeczeństwu nowych członków,
- najlepiej kształtuje człowieka, przez co decyduje o jakości członków społeczeństwa.

Program Wspierania Rodziny, czyli pomoc dziecku i rodzinie, jest zadaniem wynikającym z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2025r. poz. 1301 ze zm.)

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem dla dziecka, które kształtuje jego osobowość, system wartości i w konsekwencji stanowi o jakości jego przyszłego życia w stopniu największym.

Sprawowanie władzy rodzicielskiej polega na opiece i wychowywaniu dziecka, na dbałości o jego prawidłowy rozwój, edukację, zdrowie i rozwój. Rodzice powinni w szczególności chronić interes dziecka oraz realizować w praktyce zasadę ochrony jego dobra.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża obecnie szereg czynników, których oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom wobec dzieci. Rozwiązaniem dla tych problemów jest prowadzenie spójnych i zgodnych z potrzebami rodzin działań pomocowych dla rodzin dysfunkcyjnych oraz prowadzenie działań edukacyjno-dydaktycznych.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odtworzeniu właściwych relacji w rodzinie oraz w wypełnianiu stosownych ról społecznych. Rodzina winna być w miarę możliwości wspierana jak najwcześniej, bardzo istotne są działania profilaktyczne. Na pierwszy plan wysuwa się zapewnienie optymalnych warunków do rozwoju dzieci (szczególnie najmłodszych) oraz młodzieży. Normy i wartości związane z ich wychowaniem powinny być kształtowane na jak najwcześniejszym etapie współpracy z rodziną. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny, przy jej zaangażowaniu, stosując zasadę pomocniczości. Istotne jest traktowanie rodziny jako podmiotu a nie przedmiotu w pracy socjalnej i każdej pracy stosowanej z rodziną.

Rodzina dysfunkcyjna to taka, w której występują poważne nieprawidłowości w zaspokajaniu podstawowych potrzeb biologicznych i psychospołecznych dziecka. Problemy występujące w takiej rodzinie mają często zróżnicowane podłoże, dezorganizują codzienne życie i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Należą do nich: choroba alkoholowa jednego lub obojga rodziców, przemoc, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, ubóstwo, długotrwałe bezrobocie, niepełnosprawność, a także zagrożenie wykluczeniem społecznym. Rodzina, w której zostały poważnie zachwiane funkcje opiekuńczo – wychowawcze wymaga stałego monitorowania ze strony pracowników socjalnych, asystenta rodziny, pedagogów szkolnych, pracowników służb medycznych, policji, kuratorów sądowych oraz ścisłej współpracy instytucjonalnej na różnych szczeblach. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska lokalnego, bliższych i dalszych krewnych, a wreszcie aktywnością własną rodziny dotkniętej problemem dysfunkcyjnym. Działania na rzecz rodziny powinny być prowadzone przez wykształconą, kompetentną i obiektywną kadre, podejmowane bez zbędnej zwłoki, odpowiadające bieżącemu zapotrzebowaniu społecznemu.

Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo – wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Zatem praca z rodziną połączona jest ściśle z jej własną aktywnością. Stąd założeniem programu jest wsparcie rodziny biologicznej na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz niedopuszczenie do sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej nie oznacza rozwiązania problemów rodziny. Z uwagi na więzi emocjonalne dziecka z rodziną i środowiskiem, konieczne jest motywowanie rodziców do zmiany ich zachowania i postępowania oraz takie poprowadzenie pracy socjalnej, by w efekcie zostały stworzone optymalne warunki, zapewniające prawidłowy rozwój dziecka w rodzinie biologicznej i jego szybki powrót do rodzinnego domu.

Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Celem pomocy społecznej jest zaspokojenie potrzeb życiowych osób i rodzin na poziomie i w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc ta w efekcie końcowym powinna doprowadzić do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem lokalnym. Zawarte w programie propozycje pomocowe wspierają rodzinę w prawidłowym wypełnianiu jej funkcji. Obejmują pomocą rodziny zagrożone różnego typu patologiami i dysfunkcjami oraz dzieci i młodzież zagrożone niedostosowaniem społecznym. Program uwzględnia rozwiązania w obszarach dotyczących wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin w przypadku ciąży powikłanej, wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i jego rodziny, usług wspierających i rehabilitacyjnych, pomocy w zabezpieczeniu szczególnych potrzeb, zapewnienie opieki wytchnieniowej dla opiekunów osób niepełnosprawnych.

Gmina jest podstawowym elementem wspierania systemu rodziny. Działania gminy powinny być przede wszystkim skierowane na działania profilaktyczne i wszechstronną pomoc rodzinie w kryzysie. Podstawą jest tu prawidłowa diagnoza oraz działania wspierające dziecko - tu przede wszystkim istotna jest współpraca z rodziną biologiczną w przypadku, gdy zaistniała konieczność umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.

Działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny wskazane są zarówno ze względów społecznych jak i ekonomicznych, gdyż służą obniżeniu kosztów gminy związanych z pobytem dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja trzyletnich programów wspierania rodziny. Ustawa ta wprowadziła również nowe formy wsparcia rodziny na poziomie gminy - asystenta rodziny i rodzinę wspierającą, których celem jest osiągnięcie przez rodzinę mającą problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, podstawowego poziomu stabilności życiowej, umożliwiającej jej wychowywanie dzieci. Podejmowane działania mają zapewnić rodzinie taką pomoc, aby w jej efekcie zostało wyeliminowane zagrożenie zabrania dziecka z rodziny lub zapewniony został szybki powrót do rodziny dziecka, które z uwagi na jego dobro musiało zostać umieszczone poza rodziną.

3-letni program wspierania rodziny w Gminie Sochocin na lata 2021-2023 opracowany został w oparciu o zapisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 ze zm.).

Podstawa prawna

Gminny program określa zadania własne gminy wynikające z:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1301 ze zm.),
- ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 ze zm.),
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. z 2024 r., poz. 424 ze zm.),
- ustawy z dnia 26 października 1992 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.),
- ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 236 ze zm.),
- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 969 ze zm.),

- ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.),

- ustawy z dnia 24 kwietnia 2014 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1491 ze zm.),

DIAGNOZA

Problemy społeczne w Mieście i Gminie Sochocin rozwiązuje przede wszystkim Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy sądu i jego organów pomocniczych, Policji, instytucji oświatowych, służby zdrowia a także organizacji pozarządowych i środowiska lokalnego. Na rzecz rodziny szerokie działania prowadzi Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Sochocin. Zespół m.in. diagnozuje problem przemocy w rodzinie, podejmuje działania w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie i mające na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, rozpowszechnia informacje o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, opracowuje procedury postępowania w związku z wystąpieniem przemocy w rodzinie.

Powodem, dla którego mieszkańcy gminy najczęściej ubiegali się o pomoc społeczną było: bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Często niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu dzieci łączyła się z dysfunkcjami takimi jak: uzależnienia i przemoc domowa.

Tabela nr 1: Liczba dzieci w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w latach 2023 – 2025

Rok	Ogółem rodziny z dziećmi	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci	6 dzieci i więcej
2023	41	9	16	14	2	0	0
2024	40	12	11	16	1	0	0
2025	35	12	9	12	2	0	0

Źródło: Opracowanie własne MGOPS Sochocin

Z analizy powyższych danych Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sochocinie wynika, że maleje liczba rodzin z dziećmi korzystających z różnych form pomocy.

Tabela nr 2: Główne powody przyznania pomocy

Główne powody przyznania pomocy	2023	2024	2025
	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin
Bezrobocie	40	44	33
Niepelnosprawność	47	47	38
Długotrwała lub ciężka choroba	60	60	47
Rodzina niepełna	17	16	11
Rodzina wielodzietna	16	12	9
Alkoholizm	11	12	11
Ubóstwo	38	38	19

Źródło: Opracowanie własne MGOPS Sochocin

Z zestawienia danych w tabeli nr 2 wynika, że powody przemawiające za udzieleniem pomocy były różnorodne. Często zdarzyło się, że w jednej rodzinie występowało kilka przesłanek kwalifikujących do pomocy. Należy jednak zauważyć, że głównym powodem ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej było bezrobocie i ubóstwo. Nie radząc sobie z rozwiązywaniem bieżących problemów wiele osób i rodzin trafia do pomocy społecznej.

W celu wsparcia rodzin, zwłaszcza tych przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, rodzin niepełnych, wielodzietnych został zatrudniony asystent rodziny. Asystent rodziny to osoba, która zajmuje się zawodowo wspieraniem rodziny przez pewien czas, aby w przyszłości potrafiła samodzielnie pokonywać problemy życiowe. Termin ten został wprowadzony od słowa „asysta”, która określa towarzyszenie komuś, współobecność, pomaganie, bycie w pogotowiu. Asystent rodziny towarzyszy rodzinom we wprowadzaniu zmian w swoim myśleniu, zachowaniu oraz otoczeniu, koniecznych do tego, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i prawidłowemu rozwojowi dziecka. Pomaga on rodzinom z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej, w wykorzystaniu zasobów rodziny, jej mocnych stron i możliwości.

Asystent rodziny podejmuje pracę z rodziną na wniosek pracownika socjalnego, sądu, kuratora lub też samej rodziny. Zgoda na współpracę z asystentem rodziny jest dobrowolna, z wyjątkiem przypadków, w których to asystentura jest wskazana postanowieniem sądu.

Tabela nr 4: Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny

Rok	2022	2023	2024	2025
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	6	0	0	0
Liczba dzieci w rodzinach objętych pracą asystenta	11	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne GOPS Sochocin

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że rośnie liczba rodzin mających problemy opiekuńczo – wychowawcze i wymagających wsparcia asystenta rodziny.

Tabela nr 5 Liczba dzieci przebywających w domach dziecka oraz koszty, do których Gmina Sochocin została zobligowana ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Rok	2022	2023	2024	2025
Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	0	0	0	3
Odpłatność za dzieci przebywające w pieczy zastępczej	0	0	0	6 112,71

Źródło: Opracowanie własne MGOPS Sochocin

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2025r., poz. 1301, ze zm.) określa, że co do zasady finansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej należy do obowiązku powiatu. Jednakże, na mocy art. 191 ust. 9 i 10 w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej współfinansuje pobyt tego dziecka w pieczy zastępczej, w wysokości:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Z analizy powyższych danych wynika, że liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej ma tendencję stałą w ostatnich latach, co generuje dla budżetu gminy zwiększające się koszty. Ograniczenie wzrostu tego zjawiska może nastąpić poprzez m.in. zatrudnienie kolejnych asystentów rodziny. Celem bowiem asystenta rodziny jest osiągnięcie przez rodziny objęte pomocą podstawowego poziomu stabilizacji życiowej, która umożliwi właściwe wychowywanie dzieci. Głównym zadaniem w tym względzie jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie.

Analiza SWOT

W analizie strategicznej szczególne znaczenie odgrywa zintegrowana metoda typu SWOT (ang. Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities - szanse, Threats - zagrożenia). Jest to narzędzie badawcze kompleksowo określające mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia, niezbędne do zdiagnozowania obecnej sytuacji oraz prognozowanych skutków. Polega ona na zidentyfikowaniu czterech wymienionych grup czynników i określeniu ich wpływu

pozytywnego, jak i negatywnego na sytuację mieszkańców miasta i gminy Sochocin. W omawianej analizie wyróżnia się etapy:

- identyfikację i analizę mocnych i słabych stron,
- identyfikację i analizę szans i zagrożeń.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p>→ stałe diagnozowanie sytuacji mieszkańców miasta i gminy Sochocin,</p> <p>→ dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników socjalnych</p> <p>→ instytucje wspierające dzieci oraz rodzinę (MGOPS, PCPR, Sąd, kuratorzy, szkoły, Policja, służba zdrowia),</p> <p>→ współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin,</p> <p>→ Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Mieście i Gminie Sochocin,</p> <p>→ działalność profilaktyczna i edukacyjna MGKRPA,</p> <p>→ dostępność do bezpłatnego poradnictwa prawnego realizowanego przez Urząd Miasta i Gminy Sochocin,</p> <p>→ dostępność do bezpłatnego poradnictwa psychologicznego w ramach PIK</p>	<p>→ niska aktywność społeczna i zawodowa mieszkańców,</p> <p>→ istnienie szarej strefy zatrudnienia,</p> <p>→ wysoki poziom długotrwałego bezrobocia i wysoka stopa bezrobocia,</p> <p>→ brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetu szkoły, nauczyciela,</p> <p>→ mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej,</p> <p>→ brak nawyków korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego,</p> <p>→ ograniczone środki finansowe na realizację założonych programów,</p> <p>→ brak w środowisku „animatorów kultury” – osób propagujących zdrowy styl życia i efektywne wykorzystanie czasu wolnego przez młodzież,</p>

SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>→ praca asystenta rodziny mająca na celu wsparcie rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej,</p> <p>→ wzmocnienie współpracy między instytucjami wspierającymi rodzinę,</p> <p>→ możliwość pozyskiwania funduszy unijnych i realizacji rządowych programów,</p> <p>→ rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym.</p>	<p>→ niestabilność prawa dotyczącego polityki społecznej, częste zmiany i trudności w interpretacji przepisów,</p> <p>→ zanik więzi i tradycji rodzinnych,</p> <p>→ kryzys funkcji rodziny i jej roli w życiu społecznym,</p> <p>→ wzrost kosztów utrzymania rodzin,</p> <p>→ zatrudnienie niezgodne z kwalifikacjami,</p> <p>→ uzależnienie członków rodziny m. in. od alkoholu, środków odurzających, internetu,</p> <p>→ wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, narastająca przemoc,</p> <p>→ roszczeniowość i brak współpracy z pracownikami MGOPS</p>

Adresaci programu

Adresatami programu są rodziny wychowujące dzieci na terenie Miasta i Gminy Sochocin, dotknięte lub zagrożone problemem przemocy w rodzinie, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, wykluczeniem społecznym, długotrwałą chorobą, bezrobociem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Cele programu

Cel główny

1. Stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo – wychowawczych.

Zgodnie z przyjętym rządowym programem „Za Życiem” gminny program wspierania rodziny obejmie system wsparcia rodzin, w których urodzą się dzieci z niepełnosprawnością lub ciężką chorobą.

Cele szczegółowe:

1. Zapobieganie ubóstwu rodzin poprzez zabezpieczenie potrzeb materialnych i zdrowotnych rodzin.
2. Zapobieganie występowaniu zaburzeń funkcji rodzicielskich poprzez zabezpieczenie potrzeb w tym zakresie.
3. Zapobieganie uzależnieniom od środków psychoaktywnych i alkoholu poprzez działania edukacyjne o charakterze środowiskowym.
4. Wzmocnienie i wyzwolenie zasobów tkwiących w rodzinie.

Zadania:

1. Diagnozowanie środowisk rodzinnych w tym rozpoznawanie – analiza sytuacji rodziny i jej otoczenia oraz przyczyn kryzysu podstawowych funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny:

- a) objęcie dożywianiem wszystkich wymagających tego dzieci, uczniów szkół podstawowych , gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych w formie gorącego posiłku,
- b) przyznanie pomocy finansowej rodzinom na dofinansowanie zakupu artykułów szkolnych oraz podręczników,
- c) monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci i rodzin poprzez kontakt i współpracę z podmiotami świadczącymi usługi medyczne,
- d) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej, między innymi poprzez przyznawanie zasiłków i pomocy w naturze, kwalifikowanie do POPŻ ,

- e) systematyczna praca socjalna z rodzinami dotkniętymi dysfunkcjami poprzez tworzenie indywidualnych programów naprawczych (kontrakty socjalne) dla rodzin,
- f) współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w celu aktywizacji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych.

3. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących, w szczególności poprzez:

- a) systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny, pedagogów szkolnych, przedstawicieli innych zawodów, specjalistów kontaktujących się z rodziną ,
- b) kontynuowanie specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i prawnego na rzecz rodzin zagrożonych kryzysem we współpracy ze strukturami powiatowymi tj. z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- c) podejmowanie działań podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców poprzez organizowanie i finansowanie ze środków gminy spotkań, warsztatów ze specjalistami i terapeutami,
- d) wspieranie ustawicznego doskonalenia umiejętności zawodowych pracowników socjalnych oraz asystenta rodziny poprzez udział w zróżnicowanych formach szkolenia,
- e) zapobieganie uzależnieniom od środków psychoaktywnych, w szczególności poprzez: profilaktykę, edukację oraz wczesną interwencję w rodzinach zagrożonych uzależnieniami,
- f) zatrudnienie asystenta rodziny w celu aktywnego wspierania rodziny wychowującej dzieci poprzez: zapobieganie sytuacjom oddzielania dzieci od rodziny, pomoc w odzyskaniu dzieci przez rodzinę, pomoc w przywracaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i najważniejszych ról w rodzinie, współpraca z instytucjami sprawującymi pieczę nad rodzina.

4. Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin biologicznych, w szczególności:

- a) bieżąca współpraca z podmiotami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży, zatem praca realizowana poprzez powoływanie roboczych grup interdyscyplinarnych w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego działającego przy Urzędzie Miasta i Gminy Sochocin, w skład którego wchodzi: pracownicy socjalni, pedagodzy szkolni, funkcjonariusze policji, kuratorzy sądowi, przedstawiciele służby zdrowia
- b) dobór działań naprawczych na rzecz dziecka i rodziny ,
- c) interwencja kryzysowa w rodzinie.

5. Praca asystenta rodziny mająca na celu:

- a) pomoc w opiece i wychowaniu dziecka,
- b) pomoc w nauce,
- c) wypracowanie nawyków wspólnego spędzania czasu przez członków rodziny,
- d) rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny,
- e) kształtowanie i wypełnianie podstawowych ról społecznych,
- f) prowadzenie gospodarstwa domowego w tym, oczywistych spraw dla rodziny jak: nauka gotowania, sprzątanía, utrzymania higieny osobistej czy racjonalnego prowadzenia budżetu domowego.

5. Poradnictwo specjalistyczne:

- a) praca z rodziną może być prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego tj.: pedagogicznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, rodzinnego, terapii systemowej rodzin, treningu umiejętności wychowawczych dla rodziców, psychoedukacji, mediacji rodzinnych.
- b) poradnictwem specjalistycznym jest praca asystenta rodziny, prowadzona w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę, której celem jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, umożliwiającej prawidłowe pełnienie funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
- c) pracę asystenta z rodziną należy prowadzić do momentu uzyskania przez rodzinę założonych celów, przede wszystkim przywrócenia właściwych funkcji opiekuńczo – wychowawczych wewnątrz rodziny jak i w najbliższym jej otoczeniu.

6. Profilaktyka:

- a) udział w ogólnopolskich kampaniach, których celem jest wzmocnienie podstawowych funkcji komórki społecznej, jaką jest rodzina,
- b) udział w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, mających na celu ochronę poziomu życia rodzin, wyrównywanie szans oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,

7. Koordynowanie działań asystenta rodziny na rzecz kobiet w ciąży i rodzin na podstawie ustawy „Za życiem”:

- a) opracowywanie wspólnie z rodzinami katalogu możliwego do uzyskania wsparcia: psychologicznego, prawnego, rehabilitacyjno-leczniczego, finansowego i rzeczowego,

- b) załatwianie w imieniu rodzin na podstawie pisemnego upoważnienia spraw w różnych instytucjach,
- c) pomoc w zapewnieniu opieki wychowawczej dla opiekuna osoby niepełnosprawnej.

Do realizacji założonych celów będą prowadziły zadania, których wybór poprzedzi szczegółowa analiza sytuacji danej rodziny. Podstawowym narzędziem służącym diagnozie społecznej jest wywiad środowiskowy, przeprowadzany przez pracownika socjalnego. Pełna i efektywna realizacja celów założonych w Programie, będzie możliwa dzięki kompleksowemu spojrzeniu na rodzinę przeżywającą trudności oraz podjęciu systemowych rozwiązań, przy współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Priorytetem działań jest uznanie podmiotowości dziecka oraz jego prawa do wychowywania w rodzinie lub jego najszybszego powrotu do rodziny naturalnej.

Realizatorzy programu:

Program realizowany będzie przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sochocinie we współpracy z następującymi instytucjami:

- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Płońsku,
- Zespołem Interdyscyplinarnym do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Mieście i Gminie Sochocin,
- Sądem Rejonowym w Płońsku,
- Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Płońsku,
- Centrum Zdrowia SZANSA w Płońsku,
- Specjalistyczną Przychodnią Lekarską PSYCHE w Płońsku,
- Urzędem Miasta i Gminy Sochocin,
- Publicznym Zespołem Szkół i Przedszkoli Samorządowych w Sochocinie,
- Szkołą Podstawową w Kołozębnie,
- Szkołą Podstawową w Smardzewie,
- Komendą Powiatową Policji w Płońsku,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sochocinie,
- Punktem – Informacyjno – Konsultacyjnym w Sochocinie,
- Powiatowym Urzędem Pracy w Płońsku,
- Niepublicznym Zakładem opieki Zdrowotnej w Sochocinie,
- Placówką opiekuńczo – Wychowawczą PRZYSTAŃ w Płońsku,
- Parafiami,

Wskaźniki osiągnięcia poszczególnych celów szczegółowych

- liczba udzielanych porad przez specjalistów,
  - liczba realizowanych projektów, programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin i dzieci,
  - liczba interwencji kryzysowych,
  - liczba rodzin wymagających wsparcia,
  - liczba osób uzależnionych skierowanych na leczenie,
  - liczba rodzin, którym przyznano asystenta,
  - udział asystentów rodziny w szkoleniach podnoszących kwalifikacje,
  - liczba dzieci biorących udział w zajęciach edukacyjnych w tym z elementami przeciwdziałania uzależnieniom połączonym z wypoczynkiem,
  - liczba dzieci utrzymujących kontakty z rodzicami biologicznymi, w stosunku do ogółu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
  - liczba rodzin biologicznych dziecka, z którym zrealizowano plan pracy,
  - liczba dzieci powracających do rodziny naturalnej,
  - kwota wydatkowanych środków na koszty związane z utrzymaniem dzieci w pieczy zastępczej.
- Uzyskane dane pozwolą na ocenę wartości programu oraz pomogą w dalszym, efektywnym planowaniu i realizacji jego zadań.

Harmonogram realizacji programu:

Organizowanie i koordynowanie działań w ramach programu, inicjowanie nowych rozwiązań, należy do zadań Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sochocinie. Program ustanowiony na lata 2026-2028 będzie realizowany na terenie Miasta i Gminy Sochocin. Na bieżąco będzie prowadzona diagnoza społeczna w środowiskach zagrożonych sytuacjami kryzysowymi, w celu dostosowania działań do potrzeb rozwojowych rodzin dysfunkcyjnych. Odrębnymi szczególnymi działaniami będą objęte rodziny uprawnione do pomocy z programu „Za Życiem”.

Czas realizacji programu

Realizacja Programu Wspierania Rodziny w Gminie Sochocin została zaplanowana na lata 2026-2028. Program jest dokumentem otwartym co oznacza, że w każdym czasie może podlegać okresowej weryfikacji, modyfikacji i uzupełnieniu o nowe cele i zadania.

Oczekiwane rezultaty

Zakłada się następujące rezultaty w związku z funkcjonowaniem Programu Wspierania Rodziny w Mieście i Gminie Sochocin na lata 2026-2028:

1. Zwiększenie wrażliwości społecznej na potrzeby rodziny i dziecka,
2. Zahamowania wzrostu liczby rodzin dysfunkcyjnych,
3. Wzrost świadomości społecznej mieszkańców Miasta i Gminy Sochocin dotyczącej współczesnych zagrożeń dla rodziny,
4. Poprawa sytuacji życiowej rodzin ubogich i dysfunkcyjnych poprzez nabycie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego,
5. Wzrost kompetencji społecznych i zawodowych członków rodzin ubogich i dysfunkcyjnych,
6. Poprawa aktywności zawodowej rodzin,
7. Wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka.
8. Kształtowanie wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych we współpracy z asystentem rodziny,
9. Kształtowania nowych umiejętności pracowników socjalnych w zakresie pracy i opieki nad dzieckiem i rodziną,
10. Efektywna współpraca podmiotów w środowisku lokalnym na rzecz dziecka i rodziny.
11. Przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.
12. Umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej, poprzez przywrócenie jej naturalnych funkcji.

Źródło finansowania

Źródłami finansowania Programu są:

1. środki własne gminy zaplanowane w budżecie na dany rok kalendarzowy
2. dotacje z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy
3. dotacje z budżetu państwa na zadania zlecone,
4. dotacje na realizację programów rządowych z zakresu wspierania rodziny
5. fundusze Unii Europejskiej

Monitoring i Ewaluacja:

Program Wspierania Rodziny w Mieście i Gminie Sochocin jest dokumentem otwartym i długofalowym. Monitoring Programu będzie polegał na corocznym gromadzeniu i analizowaniu informacji o stanie jego realizacji. Informacje zostaną pozyskiwane poprzez bezpośrednią rozmowę z rodzinami, opiekunami, środowiskami sąsiedzkimi oraz pracownikami instytucji pomagających rodzinie. Głównymi obszarami monitorowania będą wyznaczone zadania zgodnie z przyjętymi

celami.

Zebrane dane pozwolą na kontrolę postępu realizacji poszczególnych zadań oraz podjęcie działań korygujących.

W terminie do 31 marca każdego roku przedkładane będzie Radzie Miejskiej w Sochocinie sprawozdanie z realizacji Programu.

Podsumowanie

Miejsko - Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie sprzyjających warunków poprawy życia rodzin i dzieci. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Aby osiągnąć zamierzone cele, w realizację programu powinny włączyć się aktywnie instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucie bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia.